

POSTANOWIENIE

Dnia 9 marca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania P. I.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych

o rentę socjalną,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 marca 2012 r.,

skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 5 maja 2011 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 5 maja 2011 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację od wyroku z dnia 17 grudnia 2010 r., którym Sąd Okręgowy oddalił odwołanie P. I. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 listopada 2009 r. odmawiającej wnioskodawcy prawa do renty socjalnej.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawca zarzucił: I. naruszenie prawa materialnego, a to: 1) art. 4 ust. 1 i art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej w związku z art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (powoływanej dalej jako ustawa emerytalna) polegające na ich błędnej wykładni i niewłaściwym zastosowaniu poprzez przyjęcie, że wnioskodawca nie jest całkowicie niezdolny do pracy; 2) art. 4 ust. 1 i art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej w związku z art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej

polegające na ich błędnej wykładni i niewłaściwym zastosowaniu, poprzez nieuwzględnienie przy ocenie stopnia niezdolności do pracy wnioskodawcy stopnia naruszenia sprawności organizmu oraz braku możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności skarżącego w drodze leczenia i rehabilitacji; II. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 217 § 2 w związku z art. 278 § 1 k.p.c. polegające na nieuwzględnieniu wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii Collegium Medium na okoliczność ustalenia, że odwołujący się jest osobą całkowicie niezdolną do pracy, pomimo istnienia ku temu dostatecznych podstaw, które to uchybienia miały istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

Wniosek o przyjęcie do skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniony został potrzebą wykładni przepisów prawnych, a mianowicie art. 4 ust. 1 i art. 5 ustawy o rencie socjalnej w związku z art. 12 ust. 2 i art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej w zakresie dotyczącym oceny stopnia niezdolności do pracy, w tym w szczególności w aspekcie posiadania przez ubezpieczonego ustalonego stopnia niepełnosprawności. W ocenie skarżącego, w szczególności wyjaśnienia wymaga czy zachowanie zdolności do pracy jedynie w warunkach specjalnie stworzonych dla osoby niepełnosprawnej stanowi przeszkodę w ustaleniu całkowitej niezdolności do pracy, a więc mimo zachowania zdolności do prac, które może wykonywać osoba o ustalonym stopniu niepełnosprawności, zatrudniona w zakładzie pracy chronionej albo w zakładzie aktywizacji zawodowej. Innymi słowy niezbędne jest wyjaśnienie, czy przesłanka niezdolności do jakiegokolwiek pracy odnosi się do każdego zatrudnienia, czy tylko do zatrudnienia w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach odpowiednio przystosowanych dla osób niepełnosprawnych.

Ponadto zdaniem skarżącego skarga jest oczywiście uzasadniona, gdyż Sąd drugiej instancji błędnie wykluczył możliwość uznania wnioskodawcy - jako osoby o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności - za całkowicie niezdolnego do pracy w świetle art. 12 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 5 ustawy o rencie socjalnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Poprzestanie w tym zakresie na sformułowaniu podstaw kasacyjnych i ich uzasadnieniu jest niewystarczające, bo chociaż przy konstruowaniu obu wymaganych elementów skargi argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy bada je na różnych etapach postępowania kasacyjnego.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej

podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia konkretnych i powołanych w podstawach kasacyjnych przepisów prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną.

Skarżący nie wykazał istnienia tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej z uwagi na obrazę wskazanego przez niego art. 12 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 5 ustawy o rencie socjalnej i to już tylko dlatego, że twierdzenie o istnieniu omawianej przesłanki pozostaje w sprzeczności z jednoczesnym powołaniem się przez skarżącego na występowanie na tle wymienionych przepisów wątpliwości interpretacyjnych o charakterze - w jego ocenie - tak istotnym, że wymagającym zaangażowania Sądu Najwyższego.

Odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). W myśl utrwalonego orzecznictwa, nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego lub wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wymienionych wyżej wymagań, gdyż skarżący, powołując się na występujące w

orzecznictwie rozbieżności, orzecznictwa tego nie wskazuje. Ponadto sformułowane przez skarżącego wątpliwości interpretacyjne zostały rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy, w którego orzecznictwie przyjmuje się zgodnie, że przesłanka niezdolności do jakiegokolwiek pracy (aktualnie art. 12 ust. 2 i art. 13 ust. 4 ustawy emerytalnej) odnosi się do każdego zatrudnienia w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach pracy odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu (por. wyrok z dnia 8 grudnia 2000 r., II UKN 134/00, OSNAPiUS 2000 nr 15, poz. 369), jednakże legitymowanie się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, jednolity tekst: Dz.U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 ze zm.) nie jest równoznaczne ze spełnieniem przesłanki całkowitej niezdolności do pracy, o której mowa w art. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz.U. Nr 135, poz. 1268 ze zm.; por. wyrok z dnia 11 marca 2008 r., I UK 286/07, OSNP 2009 nr 13-14, poz. 178), ani z pojęciem „niezdolności do pracy” z art. 12 ust. 2 ustawy emerytalnej, dlatego też brak całkowitej niezdolności do pracy w rozumieniu tego ostatniego przepisu uniemożliwia przyznanie prawa do renty socjalnej uzależnionego - po myśli art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej - właśnie od stwierdzenia takiej niezdolności (tak w wyroku z dnia 8 kwietnia 2008 r., I UK 264/07, Monitor Prawa Pracy 2008 nr 10, s. 548).

Skarżący nie przedstawia jakichkolwiek argumentów, które mogłyby stanowić podstawę do zmiany przedstawionej wyżej wykładni, a jego wywody wskazują, że chodzi mu w istocie o podważenie stanowiska Sądu drugiej instancji w zakresie ustalenia braku u niego całkowitej niezdolności do pracy. Taka okoliczność nie stanowi jednak przesłanki uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.